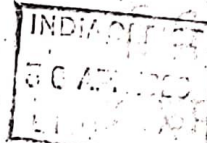

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਭਾਵ

ਉਚਾਰੀ -
ਇਉਂ ਮੁੱਖ ਨੇ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਧ ਲਿਖਾ

ਭਾਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ
ਦੇ ੨੮ ਕਵਿੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ
ਆਪ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਅਤਿਅੰਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ
ਮਾਤ੍ਰ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ
ਕਵਿੱਤ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰ: ੧੯੪੬
ਬਿ: ਵਿਚੋਂ ਹੂ ਬਹੁ ਉਤਾਰ ਕੇ ਭਾਈ
ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ "ਆਲਿਮ"
ਨੇ ਪੰਥ ਦੇ ਲਾਭ ਅਰਥ

ਰਚੇ ਪੰਥ ਨੀਕਾ ਅਸੰ ਨਾਮਧਾਰੀ ॥ ਗੁ: ਬਿ: ਪਾ: ੧੦ ।

"ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦ ਪ੍ਰੈਸ" ਅਮਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰਾਮੀ ਸੰਤੋਸ਼ਾ ਨੰਦ ਜੀ
ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ (ਪ੍ਰਿੰਟ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ੧ ਫਰਵਰੀ
ਸੰ: ੧੯੭੬ ਬਿ: ਨੂੰ ਛਪਵਾਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੦੦੦

ਅਥ ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

॥ ਕਬਿੱਤ ॥

ਪੰਥ ਖਾਲਸੇ ਮੈਂ ਏਕ ਸਾਖ ਕੂਕੇ ਸਿੰਘਨ ਕੀ,
ਤੀਸਕ ਬਰਸ ਤੇ ਜੋ ਬਿਦਤੇ ਮਹਾਨ ਹੈਂ ।
ਸਬਦ ਕੀ ਮਸਤੀ ਮੇਂ ਹਾਲ ਤੇ ਬੇਹਾਲ ਹੋਇ,
ਸਿਰ ਤੇ ਉਤਰ ਜਾਤ ਦਸਤਾਰ ਤਾਨ ਹੈਂ ।
ਸਹੀ ਨਾਮ ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਆਹਿ ਤਿਨ ਕਾ ਉਦਾਰੀ;
ਕੂਕ ਮਾਰਨੇ ਤੇ ਕੂਕੇ ਜਗਤ ਬਖਾਨ ਹੈਂ ।
ਏਕ ਦਸਤਾਰ ਕੇ ਉਤਾਰ* ਬਿਨ ਐਰ ਰੀਤ,
ਚਾਹੀਯਤ ਜੈਸੀ ਤੈਸੀ ਉਨ ਮੈਂ ਪਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥
ਭਏ ਕੂਕੇ ਜੈਸ ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਤੈਸ ਸਭ,
ਰਾਜ ਸਿੰਘੀ ਬੈਸ ਜਬ ਦੇਸ ਏਸ ਸਾਵਤੈਂ ।

[ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨਾ]

ਅਟਕ ਦਰਯਾਉ ਤਟਿ ਛੋਈ ਨਾਮ ਗਾਮ ਮਾਹਿ,
ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇਸ ਮਾਹਿ ਸਮ ਅਮਰਾਵ ਤੈਂ ।
ਸੰਮਤ ਅਠਾਰਾਂ ਸੋ ਛਿਪੰਜਾ ਮੈਂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ,
ਭਯੋ ਅਵਤਾਰ ਤਾਹਿ ਈਸ ਅੰਸ ਭਾਵ ਤੈਂ

* ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਅਪਣੀ ਟੀਕਾ ਟਿਪਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਸੂਰ (ਮਸਤੀ) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਨਦੇ ਸਨ ।

(੩)

ਜਾਤ ਕਾ ਅਰੋੜਾ ਭਯੋ ਭਗਤ ਅਮੋੜਾ,
ਨਾਮ ਜਪਯੋ ਨ ਥੋੜਾ ਛੋੜਾ ਵਿਸ਼ੇ ਰਸ ਯਾਵਤੈਂ ॥੨॥
ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਾਲਕ ਪੈ ਪਾਲਕ ਪੈਰੀਬਰੋਂ ਕੇ,
ਅੰਬਰੋਂ ਕੇ ਮਾਲਕ ਅਛੰਬਰੋਂ ਕੇ ਤਜਾਰੀ ਹੈਂ ।
ਤਾਲਕ ਰਖੈ ਹੈਂ ਏਕ ਖਾਲਕ ਸੈ ਸਾਲਕ ਸੋ,
ਗਾਲਕ ਬਿਕਾਰਨ ਕੇ ਚਾਲਕ ਵਿਰਾਰੀ ਹੈਂ ।
ਗੋਇ ਰਾਖੀ ਘਟ ਦੀਪ ਜਿਮ ਨਿਜ ਅਜਮਤ,
ਸਜਮਤ ਭਗਤ ਵਿਰਕਤ ਅਦਾਰੀ ਹੈਂ ।
ਕੀਰਤਨ ਕਥਾ ਸਤਸੰਗ ਜਥਾ ਜੋਗ ਤਥਾ,
ਰਾਖ ਤਥਾ ਭਾਖ ਤਥਾ ਭਜਨ ਸਜਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥

[ਹਜ਼ਰੋ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣਾ]

ਸੰਮਤ ਪਚਾਸੀਏ ਮੈਂ ਹਜ਼ਰੋ ਗ੍ਰਾਮ ਮਾਹਿੰ,
ਭਾਈ ਤਾਹਿੰ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਆਇ ਤਹਾਂ ਜੁ ਕਈ ।
ਯਾਹਿੰ ਹਿਤ ਬਾਲਕ ਮਿ੍ਗੋਸ਼ ਭੀ ਬਸੇ ਸੁਤਹਾਂ,
ਆਇਕੈ ਨਿਵਾਸ ਕੀਨ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਖਈ ।
ਤਾਹਿੰਕੇ ਪੁਤਾਪ ਕਰ ਹਜ਼ਰੋ ਅਮਾਪ ਵਰ,
ਭਯੋ ਸਮ ਯੋਧ ਤਰ ਮੰਦਤਾ ਬਿਲੈ ਗਈ ।
ਭਏ ਲੋਗ ਬਡਭਾਗੀ ਭਗਤੀ ਮੈਂ ਮਤ ਪਾਰੀ,
ਸੰਤ ਸੰਗ ਮਾਹਿੰ ਜਾਗੀ ਸੰਤ ਸੇਵਹੂੰ ਠਈ ॥ ੪ ॥

[ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ ਹੋਈ]

ਬਾਲਕ ਮੁਗੇਸ਼ ਤੇ ਵਸੇਸ਼ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਮ, ਯਦੀ-
 ਨਰ ਨਾਰੀ ਲੈ ਅਪਾਰੀ ਭਵ ਤੇ ਤਰੇ ।
 ਐਰ ਇਲਹਾਮ ਕਈ ਬਾਰ ਕਰਤਾਰ ਦਯੋ,
 ਨਾਮ ਦੇ ਉਧਾਰ ਕਰ ਜੀਵਨ ਕਾ ਤੂੰ ਖਰੇ ।
 ਐਪੈ ਗੁਰ ਦਸਮ ਦਰਸ ਦੇ ਜੋ ਕਹਿਓ ਤਾਹਿ,
 ਮੇਰੇ ਅਵਤਾਰ ਅੰਸ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹੈ ਭਰੇ ।
 ਯਾਹਿ ਹਿਤ ਤਾਹਿ ਨਾਹਿ ਐਰ ਕਾਹਿ ਮਾਹਿ ਨਿਜ,
 ਸਕਤਰਖਾਈ ਗੁਰ ਵਾਕ ਦਿਢ ਬੇ ਧਰੇ ॥ ੫ ॥

[ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨਾ]

ਸੋਈ ਨੇਤ ਫੁਰੀ ਆਇ ਸਿਮਤ ਬਹੱਤ੍ਰੇ ਮੇਂ,
 ਮਾਘ ਸ਼ੁਦੀ ਪੰਚਮੀ ਸਵੇਰੇ ਗੁਰਵਾਰ ਕੈ ।
 ਜਿਲੇ ਲੁਦਿਹਾਣੇ ਗਾਮ ਭੈਣੀ ਨਾਮ ਜਾਣੇ ਆਮ,
 ਅਵਤਰੈ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਕਲਮਲੈ ਟਾਰ ਕੈ ।
 ਜਾਤ ਤਰਖਾਨ ਜਸੇ ਨਾਮ ਕੇ ਅਵੱਸੇ ਘਰ,
 ਸੱਦਾਂ ਮਾਤ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੈ ।
 ਬਾਲਕ ਹੀ ਪਨਸੇ ਬੇ ਈਸ਼ੂਰ ਕੋ ਮਨਸੇ ਬੇ,
 ਧਯਾਵਤੇ ਸਗਨ ਸੇ ਬੇ ਜਨੋ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ੬ ॥
 ਬਡੇ ਥਾਇ ਜਾਇਕੈ ਲਾਹੌਰ ਪਲਟਨ ਮਾਹਿ,
 ਠਾਨ ਲੀਨ ਨੌਕਰੀ ਪਛਾਨ ਕੈ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ।

ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਪਢੈ ਹੈਂ ਭਜਨ ਕਰੈ ਹੈਂ ਚੈਹੈਂ,
 ਰਹਿਨੋਂ ਇਕੰਤ ਦੈਹੈਂ ਆਜ਼ਜੋਂ ਕੋ ਬਿਤ ਹੈਂ ।
 ਸਿਮਤ ਅਠਾਰਾਂ ਸੋ ਅਠਾਨਵੇਂ ਮੇਂ ਪਲਟਨ,
 ਗਈ ਥੀ ਸੁ ਹਜਰੇ ਮੈਂ ਰਾਜ ਕਾਜ ਹਿਤ ਹੈਂ ।
 ਸਿਤਨ ਕੋ ਮਿਲਬੇ ਕਾ ਸ਼ੋਕ ਥਾ ਮਹਾਨ,
 ਰਾਮ ਸਿੰਘਦਰਸਾਤੇ ਯਾਂਤੇ ਜਾਇ ਜਿਤ ਕਿਤ ਹੈਂ ॥੭॥
 ਬਾਲਕ ਮ੍ਰਿਗੇਸ਼ ਕਾ ਬਸੇਸ ਜਸ ਸੁਨ ਸੋਊ,
 ਕੋਕਲ ਬਤਕ ਸੁਤ ਸਮ ਹੁਲਸਾਇਕੈ ।
 ਪਰਾ ਪੁੰਨਜਪੁੰਜ ਜਾਗਯੋ ਰੰਗਨਮੈਂ ਖੂਬ ਰਾਂਗਯੋ,
 ਬਡਭਾਗੀ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਗਯੋ ਗਹੇ ਪਰਾ ਜਾਇਕੈ ।
 ਪੇਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਈਸ ਅੰਸ ਅਵਿਤਾਰੀ ਤਬ,
 ਬਾਲਕ ਮ੍ਰਿਗਾਰੀ ਦੀਓ ਨਾਮ ਮੁਦ ਥਾਇਕੈ ।
 ਸਾਰ ਚਾਰ ਬੇਦਨ ਕੋ ਭ੍ਰਮ ਭੇਦ ਛੇਦਨ ਕੋ,
 ਦਾਇ ਨਿਰਵੇਦਨ ਕੋ ਦੇਖ ਦੁਖ ਘਾਇਕੈ ॥੮॥
 ਦੀਓ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਾਜ ਸਾਜ,
 ਜਾਹਿੰ ਸਮ ਐਰ ਨਾਂ ਦਰਾਜ ਫਲ ਦਾਇਕੈ ।
 ਕੋਊ ਜੋ ਕਹਿਤ ਥੇ ਕਲਾਮ ਦੀਨੀ ਸਯਦਾਨੀ,
 ਸੋਊ ਸਭ ਕੂਰ ਹਮ ਪੇਖਯੋ ਅਜਮਾਇਕੈ ।
 ਏਹੀ ਕਲੀ ਕਾਲਕੀ ਕੁਚਾਲਤਾ ਕੁਚਾਲਤਾ ਕੋ,
 ਗਾਲਤਾ ਹੈ ਟਾਲਤਾ ਚੁਰਾਸੀ ਜੋਨ ਮਾਇਕੈ ।

ਏਸਹੀ ਭਜਨ ਮਾਹਿੰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਉ ਛਾਹਿ,
 ਲਾਈ ਲਿਵ ਅਧਕਾਇ ਰਸਨਾਂ ਹਿਲਾਇਕੈ॥੯॥
 ਕਾਰ ਬਾਰ ਜਗਕੇ ਅਸਾਰ ਲਖ ਡਾਰ ਸਭ,
 ਬਾਰ ਸੁ ਅਚਾਰ ਐ ਵਿਚਾਰ ਵੀਚ ਰਹਿ ਹੈਂ ।
 ਮਸਤ ਸ਼ਰਾਬੀ ਜਿਉਂ ਰਹਾਬੀ ਬਿਤ ਏਕ ਰਸ,
 ਦਾਬੀ ਦਲਗੀਰੀ ਫਾਬੀ ਖੁਸੀ ਤੇ ਅਚਹਿ ਹੈਂ ।
 ਰੋਧ ਕਰ ਇੰਦਰੀ ਨਿਰੋਧ ਮਨਕੇ ਪ੍ਰਬੋਧ,
 ਸ਼ੋਧ ਸੁਧ ਠੌਰ ਨਦੀ ਸਰ ਤਟ ਬਹਿ ਹੈਂ ।
 ਜੀਹ ਨਾਮ ਜਪ ਮਾਹਿੰ ਤਨ ਤਾਯੋ ਤਪ ਮਾਹਿੰ,
 ਮਨ ਮਹਿਬੂਬ ਮਾਹਿੰ ਖੂਬ ਰਾਖਯੋ ਰਾਹਿਯੈ॥੧੦॥

[ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ]

ਬੀਸਕ ਬਰਸ ਜਬ ਸਰਸ ਬਿਤਾਇ ਐਸ,
 ਬੰਦਗੀ ਜੁਹੰਦ ਜਾਪ ਕੀਨੋਂ ਮਨ ਲਾਇਕੈ ।
 ਦਾਸੀ ਜੋਊ ਨਾਮਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ਰਿਧ ਸਿਧ ਸੋਊ,
 ਭਾਸੀ ਬਾਣੀ ਮੈਂ ਤਸੀਰ ਭਜਨ ਪ੍ਰਭਾਇਕੈ ।
 ਭਈ ਤੇ ਅਕਾਸ਼ਬਾਨੀ ਖਾਸ ਯੋਂ ਮਹਾਨੀ ਤਾਹਿੰ,
 ਦੇਹੁ ਨਾਮ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸੀਖ ਭੋਗ ਦਾਇਕੈ ।
 ਪੰਥ ਗੁਰ ਦਸਮ ਕੀ ਰਸਮ ਬਢਾਓ ਜਗ,
 ਖਸਮਕਾ ਖਾਲਸਾ ਹੈ ਖਾਸ ਯੋ ਲਖਾਇਕੈ॥੧੧॥

[ਸਤਿਜੁਗ ਆ ਗਿਓ]

ਪਾਇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਮੇਸ ਕਾ ਬਸੇਸ ਫਿਰ,
 ਰਾਮ ਮਿਰਗੇਸ, ਉਪਦੇਸ ਦੈਨ ਲਾਗਿਓ।
 ਹੁਕੇ ਛੁਤਵਾਇ ਰਖਵਾਇ ਕੇਸ ਮੋਨਿਓਂ ਕੇ,
 ਸੁਧਾ ਛਕ ਥਾਇ ਸਿਖ ਭਾਗ ਜਿਨੈ ਜਾਗਿਓ।
 ਫੈਲਿਓ ਜਸਭਾਰੀ ਸਿਖਥੀਏ ਤਾਹਿਂ ਕੇ ਅਪਾਰੀ,
 ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਬਿਰਧਾਇਓ ਨਾਮ ਰਸ ਪਾਗਿਓ।
 ਫੀਮ ਭੰਗ ਪੋਸਤ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਸ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ,
 ਠਗੀ ਤਜ ਥੀਏ ਸੰਤ ਸਤਿਜੁਗ ਆਗਿਓ॥੧੨॥
 ਕਰਤੋ ਦੁਕਾਨ ਲੋਹੇ ਕਪੜੇ ਕੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ,
 ਤਾਂਤੇ ਨਫਾ ਪਾਏ ਜੋਊ ਆਪ ਪੈਹਨੇ ਖਾਇ ਹੈ।
 ਸੰਗਤ ਅਪਾਰ ਆਵੈ ਦੂਰ ਤੇ ਰਹਾਵੈ ਭੀਰ,
 ਪੂਜਾ ਜੋ ਦੜਾਵੈ ਸੋ ਤੋ ਲੰਗਰ ਮੈਂ ਪਾਇ ਹੈ।
 ਲੈ ਹੈ ਜੋਊ ਨਾਮ ਆਇ ਸੋਊ ਤੋ ਮਸਤ ਥਾਇ,
 ਦਸਤਾਰ ਡਾਰ ਦਾਇ ਹਾਲ ਚਢ ਜਾਇ ਹੈ।
 ਦੇਤ ਭੇਤ ਨਾਹਿ ਕਾਹਿ ਕਬੀ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਵਾਹਿ,
 ਯਾਹਿ ਤੇ ਕਲਾਮ ਬਹੁ ਲੋਗ ਸੁਬਤਾਇ ਹੈ॥੧੩॥

[ਤਿੰਨ ਲਖ ਨਾਮਧਾਰੀ]

ਦੇਸਨ ਮੇਂ ਧੂਮ ਮਾਚੀ ਸਾਚੀ ਇਮ ਤਾਹਿਂ ਤਬ,
 ਆਵੈਂ ਲੋਗ ਸਿਖ ਥਾਵੈਂ ਅਜਮਾਵੈਂ ਤੈ ਸਹੀ।

ਮਾਲਵੇ ਦੁਆਬੇ ਮਾਝੇ ਪੋਠੋਹਾਰ ਤੈ ਅਪਾਰ,
 ਥੀਏ ਸਿਖ ਬੇਸੁਮਾਰ ਤੀਨ ਲਾਖ ਐ ਸਹੀ ।
 ਸੂਬੇ ਕੀਨੇ ਬਾਈ ਤਿਨ ਅਕਬਰਸ਼ਾਹ ਨਜਾਈ,
 ਉਨਕੀ ਜਬਾਨ ਮੈਂ ਤਸੀਰ ਥਾਈਂ ਵੈ ਸਹੀ ।
 ਨਰ ਨਾਰ ਸ਼ਬਦ ਅਪਾਰ ਪਛੈਂ ਗੁਰੂ ਕੇਰ,
 ਢੋਲਕੀ ਬਜਾਇ ਬਾਂਧ ਜੋਟੀਆਂ ਅਛੈ ਸਹੀ॥੧੪॥
 ਹਮਨ ਕਰੈ ਹੈਂ ਭੋਗ ਗੰਥ ਜੀ ਕੇ ਪੈ ਹੈਂ ਬਹੁ,
 ਸੰਗਤੋਂ ਕੇ ਕੱਠ ਥੈ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਰਚਨਾਂ ਲਗੀ ।
 ਇਸਨਾਂਨ ਕਰ ਹੈ ਸਕੇਸ ਵੇਸ ਰਾਤ ਹੀ ਤੇ,
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਮਾਹਿ ਰਾਖੈਂ ਰਸਨਾ ਪਗੀ ।
 ਰਾਖ ਹੈਂ ਪੁਸ਼ਾਕ ਪਾਕ ਸੁਕਲ ਉਰਣ ਮਾਲ,
 ਕਛ ਕੜਾ ਕੂਦ ਮੂਦ ਨਾਰ ਸਭ ਜੇਤਗੀ ।
 ਬਿਨਾਂ ਨਾਂਮਧਾਰੀ ਅੰਨ ਜਲ ਰੋਟੀ ਬੋਟੀ ਵਾਰੀ,
 ਸਾਂਝ ਰਾਖ ਹੈਂਨ ਕਾਹੂੰ ਸੰਗ ਜਗ ਮੈ ਸਗੀ॥੧੫॥
 ਦੇਵਬਾਨ ਤੀਰਥ ਪੁਰਾਨ ਸਾਧ ਬਿਪ੍ਰੋਂ ਕੋ,
 ਮਾਨ ਹੈ ਨਾ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਦੇਤ ਔਰ ਕੋ ਕਬੀ ।
 ਆਪਸ ਮੈਂ ਦੇਤ ਲੇਤ ਹੈਂ ਸਹੇਤ ਸਾਕ ਨਾਤਾ,
 ਰਾਜ ਲੈਨ ਕੇਰੀ ਇਛਾ ਮਨ ਸਬ ਕੇ ਫਬੀ ।
 ਮਰਣੈਂ ਔ ਪਰਣੈਂ ਮੇਂ ਬਿਪ੍ਰੈ ਬੁਲਾਵੈ ਨਾਹਿੰ,
 ਆਨੰਦ ਪਛਾਵੈਂ ਰੀਤ ਗੁਰ ਘਰ ਕੀ ਲਭੀ ।

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹੀ ਕੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਵਤਾਰੀ ਧੀਰ, ਸੀਮਾ
 ਜਾਨੈ ਜੋ ਬਖਾਨੈ ਵਹਿ ਸੋਊ ਮਾਨ ਹੈਂ ਸਭੀ ॥੧੬॥
 ਹੇਰ ਏਹੁ ਚਾਲ ਥੀਏ ਬਿਪ੍ਰ ਬਿਸਾਲ ਦੁਖੀ, ਭਾਸੁ
 ਨਿੰਦਯਾ ਉਚਾਰੇਂ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਅਪਾਰੇ ਹੈਂ ।
 ਕਾਰਨ ਦਰਸ ਗੁਰ ਦੁਆਰਨ ਸਿਧਾਰਨ ਜੋ, ਲਾਏ
 ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਡਾਰਨ ਦਸਤਾਰੇ ਹੈਂ ।
 ਹੇਰਕੈ ਪੁਜਾਰੇ ਭਾਰੇ ਦੁਖ ਹੂ ਉਚਾਰੈ ਗਾਰੇਂ, ਭਿਖਾਰ
 ਸ਼ਰਾ ਮਨਵਾਹਿ ਵਹਿ ਉਨਕੀ ਨ ਧਾਰੇ ਹੈਂ ।
 ਯੋਗੀਂ ਰੈਹੈ ਰੋਗ ਰੋਗ ਕੂਕਿਓਂ ਕਾ ਦੇਸਨ ਮੈਂ, ਭੁਭੁਕ
 ਬਾਢੇ ਅਤ ਭਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕਨ ਤੇ ਨਯਾਰੇ ਹੈਂ ।
 ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜਾਇ ਜਿਤ ਸਿਖ ਹੈਂ ਹਜ਼ਾਰੇਂ ਤਿਤ, ਹਾਰ
 ਭੇਟ ਦੇਤ ਹੈ ਅਮਿਤ ਦੀਨ ਬੋਲ ਬੈਨ ਹੈਂ ।
 ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਮੁਕਤਸਰ ਮੇਲਿਓਂ ਪੈ, ਭਿਖਾਰ
 ਗਯੋ ਜਬ ਥਯੋ ਦਲ ਭਾਹਿੰ ਸੰਗ ਐਨ ਹੈਂ ।
 ਹੇਰ ਕੈ ਅਰੂਜ ਤੇ ਨਮੂਜ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਡ, ਭਿਖਾਰ
 ਹਾਕਮ ਪੁਜਾਰੀ ਭਾਰੀ ਥੀਏ ਬਿਨ ਚੈਨ ਹੈਂ ।
 ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਟਵਾਲ ਠਾਣੇਦਾਰ, ਭਿਖਾਰ
 ਰੈ ਹੈ ਪੇਸ਼ਵਾਈ ਮਾਹਿ ਤਾਹਿਕੇ ਸਸੈਨ ਹੈਂ ॥੧੮॥
 ਅਦਬ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਇਨਤਜ਼ਾਮ ਰਾਖੈ ਵਹਿ, ਭਿਖਾਰ
 ਲੋਗ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਨ ਭਾਏ ਬੋਲਬੋ ਕਰੈਂ ।

ਰਾਮਸਿੰਘ ਚਾਹਿ ਇਤਫਾਕ ਅਰਦਾਸ ਥਾਇ,
 ਬਢ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੰਥ ਗੀਤ ਏਸ ਸੋ ਭਰੈ ।
 ਪ੍ਰਸਾਦ ਭੇਟ ਲੈਕੇ ਗਯੋ ਜਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ,
 ਮਿਲਕੇ ਪੁਜਾਰੀਓਂ ਨੋ ਕਹਿਓ ਐਸ ਹੀ ਖਰੈ ।
 ਤਾਲ ਪੱਕਾ ਕਰਵਾਇ ਦੇਹੁ ਤਨ ਖਾਹਿ ਏਹੁ,
 ਦਸਤਾਰ ਉਤੈਨ ਹਾਲ ਕਿਸੀ ਕੋ ਚਰੈ ॥ ੧੯ ॥
 ਕਹਯੋ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਉਭੈ ਬਾਤ ਨਾਹਿ ਬਾਤ ਮੈਤੇ,
 ਦੈਹੁ ਤਨਖਾਹਿ ਕਿਛ ਜਬਾ ਜੋਗ ਜੇ ਰਰਯੋ ।
 ਹੁਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇਬੂ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਜੇ ਮਹੰਤ,
 ਮੰਗਲ ਮਿਰੋਸ਼ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਖਬੇ ਕੋ ਯੋਂ ਫਟਯੋ ।
 ਧਾਰ ਹੈ ਨ ਕੂਕਾ ਕੋਊ ਕਬੀ ਨੀਲ ਅੰਗ ਰੰਗ,
 ਨੀਲਾ ਸਿਰੇਪਾਇ ਰਾਮਸਿੰਘ ਆਗੇ ਲਯਾਧਰਯੋ ।
 ਯਦੀ ਤਾਹਿ ਸੋਊ ਨਿਜ ਸੀਸ ਪਰ ਧਾਰ ਲੀਓ,
 ਤਬੀ ਨ ਪੁਜਾਰੀਓਂ ਨੋ ਇਤਫਾਕ ਹੈ ਕਰਯੋ ॥ ੨੦ ॥
 ਐਸ ਹੀ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਗਯੋ ਜਬ ਰੌਰ ਰਹਿਓ,
 ਸੰਮਤ ਉਨੀਸ ਬਾਈ ਤੇਈ ਮਧ ਚੰਗ ਹੈ ।
 ਦੀਪਮਾਲ ਚੌਬੀ ਸਾਲ ਹੁੰਕੀ ਪਰ ਸੁਧਾ ਸਰ,
 ਆਯੋ ਹਾਕਮੋ ਨੋ ਕੀਨੀ ਖਾਤੁ ਸੁਰੰਗ ਹੈ ।
 ਉਤ੍ਰਿਓ ਬਹਿਰ ਚਾਟੀ ਪਿੰਡ ਦਰਵਾਜ਼ੈ ਹੀ ਤੇ,
 ਬੀਸਕ ਹਜਾਰ ਕੂਕਾ ਸਿੰਘ ਬਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ।

ਪਰਸਾਦ ਭੇਟਲੈ ਅਪਾਰ ਜਬ ਦਰਬਾਰ,
 ਆਯੋ ਤੋ ਪੁਜਾਰੀਓਨੇ ਕੀਨਯੋ ਕੁਢੰਗ ਹੈ॥ ੨੧
 ਕੋਈ ਤੋ ਹਜਾਰੋਂ ਹੀ ਰੁਪਯਾ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮਾਂਗੈ,
 ਕੋਊ ਤਨਖਾਹਿ ਚਾਰ ਪਾਂਚ ਲਖ ਮੰਗ ਹੈਂ ।
 ਹੋਇਕੇ ਮਸਤ ਕੋਊ ਕੂਕਾ ਨ ਉਤਾਰੈ ਪਗ,
 ਸਿਖ ਨ ਕਹਾਵੈ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ ਨੀਲ ਰੰਗ ਹੈਂ ।
 ਕਹਿਓ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਏਹੁ ਬਾਤ ਸਭ ਗੁਰੂ ਵਸ,
 ਸਕਤ ਨ ਮੋ ਮੈਂ ਏਤੀ ਫੇਰੋਂ ਮਨ ਢੰਗ ਹੈਂ ।
 ਤਨਖਾਹਿ ਆਹਿ ਮੋ ਮੈ ਚਤਰ ਬਿਧਾਜੇ ਕੋਊ,
 ਲੇਹੁ ਦੰਡਵਾਹਿ ਕਰ ਸਹੀ ਸੈ ਨਿਸੰਗ ਹੈਂ॥ ੨੨॥
 ਥੀਓ ਤਕਰਾਰ ਇਨ ਬਾਤਨ ਪੈ ਭਾਰ ਜਬ,
 ਬਛਤੀ ਨਿਹਾਰ ਗਾਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੂ ਤਬੈ ।
 ਗੁਰੂਦਵਾਰੇ ਆਗੇ ਬਿਰ ਆਪਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ,
 ਦੀਓ ਵਰਤਵਾਇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਭ ਕੋ ਫਬੈ ।
 ਗਾਵਤੇ ਸਬਦ ਪ੍ਰਦਖਣਾ ਲੈ ਗਏ ਡੇਰੇ ਐਸ,
 ਹੀ ਨਿਮਲਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਕੀਨ ਇਨਹੈ ਅਬੈ ।
 ਪੰਥ ਦੂਧ ਮਾਹਿੰ ਕਾਂਜੀ ਡਾਰੀ ਹੈ ਪੁਜਾਰੀਓਂ ਨੇ,
 ਮੇਲ ਹੋਨ ਦੇਤ ਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਦ ਯੇ ਕਬੈ॥ ੨੩॥

[ਮਾਰਕੇ ਕਸਾਈਆਂ, ਕੇ ਗਾਈਆਂ ਬਚਾਈਆਂ]

ਯਦਪੇ ਪੁਜਾਰੀ ਬੇ ਬਿਰੋਧੀ ਇਨੈ ਕਰ ਥਏ,

ਤੈ ਭੀ ਉਭੈ ਪੰਥ ਯੇ ਬਧਾਯੇ ਗੁਰ ਨੇ ਘਨੇ ।
 ਸੁਨੇ ਅਬ ਧਰਮ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਰ ਦੇਕੇ ਕੂਕੇ,
 ਧਰਮੀ ਸ਼ਹੀਦਨ ਮੈ ਗਏ ਜਿਮ ਹੈਂ ਗਨੇ ।
 ਸਿਮਤ ਉਨੀਸ ਬੀਸ* ਤੀਸ ਕੇ ਵਖਤ ਅਤ,
 ਠੌਰ ਠੌਰ ਧੋਨ ਬਧੀ ਹੋਨ ਲਾਰੀ ਥੇ ਘਨੇ ।
 ਦੇਖ ਦੇਖ ਹਿੰਦੂ ਸਭ ਹੋਹਿ ਦੁਖਯਾਰੇ ਭਾਰੇ,
 ਚਾਰਾ ਜੋਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਗ ਕੋਊ ਨ ਬਨੇ ॥੨੪॥
 ਹਿੰਮਤ ਕਮਰ ਬਾਂਧ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੰਘੇ ਤਬ,
 ਬੁੱਢੜ ਬਿਦਾਰੇ ਹੱਤਯਾਰੇ ਬਹੁ ਠੌਰ ਪੈ ।
 ਸੁਧਾਸਰ ਆਦਿ ਠੌਰ ਐਰ ਹਿੰਦੂ ਨਾਮੀ ਗਾਮੀ,
 ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੋਂ ਗਹਿਕੇ ਦੁਖਯਾਰੇ ਕੀਨੇ ਗੌਰ ਪੈ ।
 ਦੋਨ ਲਾਰੀ ਫਾਂਸੀ ਜਬ ਆਇ ਖੁਦ ਕੂਕੇ ਤਬ,
 ਕਾਤਲ ਸਬੂਤ ਆਪ ਥੀਏ ਸਬ ਤੌਰ ਪੈ ।
 ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਇ ਦਏ ਸੀਸ ਗਏ ਈਸ ਲੋਕ ਮਾਹਿੰ,
 ਕੋਟਲੇ ਮਲੇਰ ਫੇਰ ਥਯੋ ਸਾਕਾ ਐਰ ਪੈ ॥੨੫॥
 ਕੂਕੇ ਸਿਖ ਸਾਠਕੁ ਨੇ ਠਾਟਕੇ ਮਰਨ ਨਿਜ,
 ਮਾਰਕੇ ਕਸਾਈਆਂ ਕੋ ਗਾਈਆ ਬਚਾਈਆਂ ।
 ਕੋਟਲੇ ਕੀ ਤੁਰਕਾਨੀ ਤੇ ਪਠਾਨੀ ਫੌਜ ਸਬ,
 ਸਿੰਘਨ ਸੇ ਲਰੀ ਇਨ ਮਾਰਕੇ ਹਟਾਈਆਂ ।

* ਸੰ: ੧੯੨੩ ਈ: ੮

† ਗੁਰੂ ਬਧ

ਫੇਜ ਪਟਿਆਲੇ ਨੇ ਬਿਸਾਲੇ ਜਾਇ ਦਗੇ ਸਿੰਗ,
 ਕਸਮੇਂ ਉਠਾਇ ਲਿਆਇ ਦੀਏ ਪਕਰਾਈਆਂ ।
 ਉਡੇ ਸੋਊ ਤੋਪੇਂ ਆਗੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ਸਬਦੇਂ ਮੇਂ,
 ਖੁਸੀ ਹੋਇ ਬਡਭਾਗੇ ਧਰਮ ਹਿਤਾਈਆਂ॥੨੬॥
 ਸੁਦਾਰ ਰਾਜੇ ਤੇ ਮੁਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਬਡੇ,
 ਅਚਰਜ ਥੀਏ ਹੇਰ ਕਾਰ ਤਿਨ ਕੇਰ ਪੈ ।
 ਦੋਸ ਹੀਨ ਓਸ ਸਮੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੰਗੂਨ,
 ਭੇਜ ਦੀਓ ਅੰਗੂਜੈਂ ਖੂਬ ਸੋਚ ਫੇਰ ਪੈ ।
 ਐਰ ਹੁਤੇ ਸੂਬੇ ਜੇਈ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਭੇਜੇ ਤੇਈ,
 ਜੋਰ ਤੋਰ ਦੀਓ ਇਸ ਪੰਥ ਕੋ ਬਧੇਰ ਪੈ ।
 ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੂਕੀ ਠੌਰ*ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਤਾਹਿੰ,
 ਅਬ ਹੈ ਮਹਿਤ ਕੰਤ ਕੂਕਿਓਂ ਕਾ ਹੇਰ ਪੈ॥੨੭॥
 ਰਟਤ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਉਪਾਸਨਾਂ ਪਠਤ ਬਾਨੀ,
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਟਤ ਅਮੂਕੇ ਹੈ ।
 ਸੁਕਲ ਬਸਨ ਮਾਲਾ ਸੂਧੀ ਦਸਤਾਰ ਦਾਢੀ,
 ਕਰ ਹੈਂ ਹਮਨ ਪਾਠ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ ਜੂਕੇ ਹੈਂ ।
 ਦਸਮੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਦਕ ਸਹੀ ਹੈਂ ਸਬ,
 ਲਾਲਸਾ ਕਮਾਲ ਰਾਜ ਲੈਬੇ ਕੀ ਅਚੂਕੇ ਹੈਂ ।

ਅਜ ਕਲ ਮਹਾਂਰਾਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ
 ਸੇਵਕ ਹਨ ।

ਹੇਰੇ ਜੈਸੇ ਲੱਖਨ ਹੈਂ ਟੇਰੇ ਤੈਸੇ ਗਯਾਨ ਸਿੰਘ,
ਜੈਸੇ ਘੁਸਿਧ ਹੀ ਅਬਿਧ ਸਿਖ ਕੂਕੇ ਹੈਂ ॥ ੨੮ ॥

ਸਮਾ ਲੋਚਨਾਂ

ਸੂਬ ਸੰਗਤ-ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਭਾਈ ਗਯਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਪਟਯਾਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਇਤਹਾਸ “ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼” ਬਨਾਯਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਲਿਖਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੇ ਅਤਯੰਤ ਹੀ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁੱਝੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਤ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਅਕਥਨੀਯ ਵਿਰਤੰਤ ਇਕ ਰਸਮੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਕਾਰ ਵਿਚ ਕਲਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਪਦੀ ਇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਦਾ ਧਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏ ਬੋੜਾ ਹੈ, ਸ਼ੋਕ ! ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਦੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਦਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜੋ ਸੰ: ੧੯੪੬ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੈ ਮੈਂ ਵਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਆਦਿ ਥੀਂ ਲੈਕੇ ਅੰਤ ਤਕ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੇਰਾ ਚਿਤ ਅਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਯਾ। ਆਪਣੇ ਪੁਸਤਕਦੇ ਛੇਕੜਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰ ਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜੇਹਾ ਵਰਨਨ ਕਰਕੇ ਅਪਣੀ ਅਪੱਖਛ ਪਾਤੀ ਦਾ ਇਕ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਪਖਪਾਤੀ ਦੁਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਦੁਤੀਯ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰਮੁਖਦੇ ਹਿੱਸੇ ਔਂਦਾ ਹੈ ਪਖਪਾਤ ਦੇ ਰੋਗ ਨੇ ਦੁਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗੀ ਕਰ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਮਜ਼ਹਬਦੇ ਪਖ ਵਿਚ ਆਕੇ ਆਮ ਲੋਕ ਸਚਾਈ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਤਜਗ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਮਤ ਦੀ ਉਪਮਾਂਹੋਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂਦੇ ਅਪਣੇ ਮਤ ਦੀ ਨਜ਼ੁਣਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਗਯਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਪਖਪਾਤ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਰੇਡੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਅੰਤ ਤਕ ਨਿਬਾਹਿਆ ਹੈ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਦੀ ਸਮਾਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਲ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਮੇਰਾ ਤੇ ਗਯਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਮਤ ਭੇਦ ਹੋਵੇ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਕ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਜਿਥੇ ਭਾਈ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਕੇਸਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਾਖੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਪਾਏ ਹਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿ ਮੱਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੇਕਨੀਤੀ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਾਜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗਲ ਇਹ ਵੀ ਗਯਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਲੋਕ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਨੇ ਨੇ ਹੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਪਾਨੇ ਜੋ ਅਤੇ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਲਿਖਕੇ ਅਪਖਪਾਤੀ ਚਾਸਬੂਤਾ
ਵਿਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਲੋਕ ਵੇਖਕੇ ਜਰ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ
ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਅਜ ਕਲ ਪੁਜ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਇਪ
ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਛਾਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗ
ਜੋ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਛਪ
ਚੁਕੇ ਸਨ ਘਟ ਵਧ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਅਰਥ ਕ੍ਰਿਕਿਆਂ
ਦੀ ਕਥਾ ਦਿਸ਼ਟੀ ਗੋਚਰ ਹੋਵੇ ੨੮ ਕਬਿਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਨੇ ਉਡਾਏ ਗਏ ਅਤੇ
ਕਿਨੇ ਵੱਧ ਘਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਮੇਰੇ ਖਜਾਲ ਵਿਚ ਕਾਪੀ ਰਾਇਟ ਦਾ ਹੱਕ
ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਅਜੇਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੋਹਾ ਕਰਦੇ
ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਤਾ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਕ ਕੇਵਲ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੇਚਣ
ਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਨਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਕੇ
ਅਪਣੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ।

ਹੁਣ ਇਹ ਤਾਂ ਰਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਟਣ
ਵਲ ਆਂਦਾ ਹਾਂ।

ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ੭੧ ਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾਮ ਕੂਕਾ ਪੰਥ ਦੀ ਕਥਾ ਵਿਚ ੨੮
ਕਬਿਤ ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਆਪਦਾ ਪੰਨਜਬਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ੋਕ
ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਕੂਕਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿਚ ਕਈਕੁ ਕਬਿਤ ਚੁਭੇ ਹਨ ਜੋ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਅਰਥ ਟਾਇਪ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੇ
ਮੈਂ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਨ੍ਹਾਂ ਕਬਿਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਸਲੀ ਹਨ ਇਕ
ਵਖਰੀ ਸੰਚੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਨਾ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਾਚੀਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਪਸਚਾਤ
ਜੋ ਕਿ ਅਜ ਕਲ ਕਿਤੇ ਢੂੰਡਿਆਂ ਹੀ ਲਭਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਬਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਹੋਕੇ
ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਕਬਿਤਾਂ ਦੀ ਹੂਬਹੂ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਹੋਵੇ ਕਿ
ਕਬਿਤ ਅੰਕ ੧੬ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਛਕੁ ਭੁਲੇਖਾ
ਲਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ, ਕਿ “ਦੇਵਥਾਨ ਤੀਰਥ ਪੁਰਾਨ ਸਾਧ ਬਿੱਪ੍ਰਾਂ ਕੋ
ਮਾਨ ਹੈਂ ਨਦਾਨ ਪੁੰਨ ਦੇਤ ਔਰ ਕੋ ਕਭੀ” ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੇਵ-
ਸਥਾਨਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਦੀ ਨਿਸ਼ੇਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ
ਉਲਟ ਇਸਦੇ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ

ਤੇ ਆਪਦਾ ਵਸੇਸ਼ ਜੋਰ ਸੀ, ਹਾਂ ਇਸ ਗਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ
ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੇਦੀ
ਹਵਨ ਸੰਯੁਕਤ ਅਨੰਦ ਵਿਧੀ ਦੀ ਰਸਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ
ਧਰਮਗੱਜ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਗੰਧ ਪੀਡਿਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਹਰ
ਇਕ ਰਸਮ ਵਿਚ ਸੁਚ ਸੰਜਮ ਸੋਧ ਅਤੇ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ
ਕਾਰਜ ਪੂਰਨਤਾ ਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਸੁਖੈਨ ਮੁਯਾਦਾ ਰਚ ਦਿਤੀ ਜਿਸ
ਕਰਕੇ ਕਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮੀ ਬ੍ਰਹਮਣਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਨੰਦ
ਮੁਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਘੋਰ ਆਂਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾਮਯਾਬ
ਹੋਏ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਗਏ । ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸਮਯ
ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਣਾਂ ਵਿਚ ਕੁਛ ਵੱਟ ਪੈਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ
ਨਿਰਾ ਹੀ ਕੁਛਕ ਬ੍ਰਹਮਣਾਂ ਦੀ ਅਗਜਾਨਤਾ ਦਾ ਸਬੱਬ
ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਵੈਦਕ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਛਾ ਦਾ ਬੀੜਾ
ਉਠਾਯਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਜਾਹ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਏਨਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਕੀਤਾ
ਸੀ ਕਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਥਾਉਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਜੋ
ਅਨਪੜ੍ਹ ਜੱਟਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਆ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤੀ, ਇਸਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਣ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਜੋ
ਲੋਗ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬੇਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਦਸਿਆ ਜਾਏ ਕਿ ਵੈਦਕ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਥਾਉਂ ਗੁਰਬਾਣੀ
ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ।

